HE 55/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuulivoiman kompensaatioalueista ja laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tuulivoiman kompensaatioalueista.

Laissa säädettäisiin tuulivoiman kompensaatioalueista, joilla valvontajärjestelmää on kehitetty puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien edellyttämällä tavalla. Tällaisilla alueilla tuulivoimalan rakentaminen ja käyttöön otto ei edellyttäisi, että puolustusvoimat selvittää enää erikseen tuulivoimalan vaikutuksia Suomen aluevalvontaan, puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin ja sotilasilmailuun. Rakentaminen olisi myös mahdollista, vaikka puolustusvoimien aiemmin antama lausunto olisi ollut kielteinen. Alueelle rakennettavista tuulivoimaloista kerättäisiin turbiinikohtainen tuulivoimamaksu.

Laissa säädettäisiin myös tietyn alueen nimeämisestä tuulivoiman kompensaatioalueeksi sekä alueelta kerättävän tuulivoimamaksun suuruudesta ja niiden yhteenlasketusta enimmäismäärästä. Tällainen alue olisi Perämeren tuulivoima-alue. Tarvittaessa lakia voitaisiin täydentää uusilla tuulivoiman kompensaatioalueilla.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta. Lakia muutettaisiin siten, että kuittaamista koskevaa sääntelyä täydennettäisiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

296475

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ 1
SISÄLLYS 2
YLEISPERUSTELUT 3
1 JOHDANTO 3
2 NYKYTILA 3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö 3
Tuulivoimarakentamisen suunnittelua ja kaavoitusta koskeva lainsäädäntö 3
Tuulivoimalla tuotetun sähkön tuotantotuki 4
2.2 Nykytilan arviointi 5
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET 5
3.1 Tavoitteet 5
3.2 Keskeiset ehdotukset 5
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET 6
4.1 Vaikutukset sähkön tuottajille 6
4.2 Valtiontaloudelliset vaikutukset 6
4.3 Vuoden 2013 ensimmäinen lisätalousarvioesitys 6
4.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan 7
Vaikutukset Energiamarkkinaviraston toimintaan 7
Vaikutukset puolustusvoimien toimintaan 7
4.5 Muut vaikutukset 7
Uusiutuvan energian tavoite 7
Alueelliset vaikutukset 7
5 ASIAN VALMISTELU 7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT 9
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT 9
1.1 Laki tuulivoiman kompensaatioalueista 9
1.2 Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta 11
2 VOIMAANTULO 11
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS 12
LAKIEHDOTUKSET 13
tuulivoiman kompensaatioalueista 13
uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta 16
LIITE 1 17

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

EU:ssa on sitouduttu vuoteen 2020 mennessä lisäämään uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus 20 prosenttiin energian loppukulutuksesta. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY on tarkennettu kullekin jäsenvaltiolle oma sitova uusiutuvan energian tavoitteensa. Suomelle on asetettu sitovaksi tavoitteeksi nostaa uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta 38 prosenttiin vuonna 2020.

EU:n ilmasto- ja energiapoliittisiin linjauksiin ja velvoitteisiin perustuvan pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian (VNS 6/2008 vp) mukaan Suomelle EU:ssa asetetun uusiutuvan energian tavoitteeseen pyritään muun muassa lisäämällä tuulivoiman vuosituotantoa 6 terawattituntiin vuoteen 2020 mennessä. Strategian päivityksessä (VNS 2/2013 vp) on tavoitteeksi asetettu 9 terawattitunnin tuotanto vuonna 2025. 6 terawattitunnin tavoite merkitsee noin 2 500 megavolttiampeeria tuulivoimakapasiteettia ja arviolta runsasta 800 tuulivoimalaa. Vastaavasti 9 terawattitunnin tavoite merkitsee noin 3 750 megavolttiampeeria tuulivoimakapasiteettia ja arviolta runsasta 1 200 tuulivoimalaa.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Tuulivoimarakentamisen suunnittelua ja kaavoitusta koskeva lainsäädäntö

Tuulivoimarakentamiseen sovelletaan pääsääntöisesti samoja säännöksiä kuin muuhunkin rakentamiseen. Suurten tuulivoimaloiden toteutuksen tulee lähtökohtaisesti perustua maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaiseen kaavoitukseen, jossa määritellään tuulivoimarakentamiseen soveltuvat alueet. Tuulivoimalan rakentaminen edellyttää aina rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.

Kaavoituksella ei ratkaista erityislainsäädännön piiriin kuuluvia asioita. Tuulivoimalan toteuttaminen voi sijainnista riippuen edellyttää esimerkiksi ilmailulain (1194/2009) mukaista lentoestelupaa, vesilain (587/2011) mukaista vesilupaa, ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaista ympäristölupaa tai ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Tuulivoimarakentamisen suunnittelun kokonaisuuteen kuuluvat olennaisena osana sähkönsiirtoon tarvittavat voimajohdot ja tuulivoimaloiden osien kuljettamiseen tarvittavat liikenneväylät kullekin sijoituspaikalle sekä näihin liittyvä lainsäädäntö.

Laki puolustusvoimista ja aluevalvontalaki

Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) nojalla puolustusvoimien tehtävänä on maa-alueen, vesialueen ja ilmatilan valvominen sekä alueellisen koskemattomuuden turvaaminen. Aluevalvontalaissa (755/2000) säädetään aluevalvonnan toimeenpanosta.

Valtion täysivaltaisuuteen kuuluu sen alueellinen koskemattomuus. Suomen alueellista koskemattomuutta valvotaan keskeytyksettä. Aluevalvontaa tehdään yhdessä muiden aluevalvontaviranomaisten, kuten rajavartiolaitoksen ja liikenneviraston kanssa. Aluevalvonnassa käytetään pääasiassa tutkajärjestelmiä. Niitä täydennetään muilla sensoreilla, muun muassa kamerajärjestelmillä, liikkuvil-

la tutkajärjestelmillä ja passiivisilla sensoreilla.

Aluevalvonnassa on otettava huomioon, että tuulivoimaloiden aiheuttamat vaikutukset voivat ulottua laajalle alueelle. Tuulivoimaloiden tiedetään aiheuttavan suuren kokonsa ja liikkuvien osiensa takia häiriöitä erityisesti tutkille. Merkittävimmät häiriöt tutkalle ovat tuulivoimalan varjostusvaikutuksen aiheuttama katvealue ja kantaman lyheneminen sekä välähdysvaikutuksen aiheuttama virhehavainto. Häiriöt voivat aiheuttaa merkittäviä ja laaja-alaisia ongelmia ilma- ja merivoimien tutkiin perustuvalle valvontakyvylle, jolla tuetaan myös siviili-ilmailua ja muiden merialueella toimivien viranomaisten toimintaa.

Tuulivoimaloiden aiheuttamat ongelmat aluevalvonnalle on mahdollista ratkaista asettamalla tutkien ympärille suojavyöhyke, jossa tuulivoimarakentaminen on kielletty. Ensisijaisena tavoitteena on kuitenkin, että maanpuolustuksen ja tuulivoimatuotannon tarpeet pyritään sovittamaan yhteen mahdollisimman hyvin. Tällöin on selvitettävä luotettavalla tavalla tuulivoimaloista aiheutuvat haittavaikutukset puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin, aluevalvontajärjestelmän suorituskykyyn sekä sotilasilmailuun. Välähdysvaikutusten pienentäminen voi olla teknisesti mahdollista kohtuullisin kustannuksin tutkien ohjelmistoja päivittämällä tai tuulivoimaloiden pintamateriaalimuutoksilla. Varjostusvaikutusten tutkavalvonnalle aiheuttamien häiriöiden kompensointi edellyttää yleensä täydentävien sensoreiden hankintaa.

Kaavoituksessa tai viimeistään yksityiskohtaisessa suunnittelussa selvitetään puolustusvoimilta tuulivoimarakentamisen vaikutukset aluevalvontajärjestelmien suorituskykyyn, puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin sekä sotilasilmailuun. Tuulivoimarakentamisen vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon maanpuolustuksen tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle ja sotilasilmailulle. Tuulivoimarakentamisessa on otettava huomioon puolustusvoimien puolustusvoimista annetun lain ja aluevalvontalain mukaisten lakisääteisten tehtävien toteuttamismahdollisuudet sekä normaali- että poikkeusoloissa.

Pääesikunta antaa puolustusvoimien lausunnon tuulivoimarakentamisen lopullisesta hyväksyttävyydestä. Lausunnossa arvioidaan tutkavaikutusten lisäksi tuulivoimarakentamisen vaikutukset sotilasilmailuun, vaikutukset puolustusvoimien kiinteisiin linkkiyhteyksiin sekä vaikutukset puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin.

Pääesikunnan lausunnot perustuvat tutkavaikutusten osalta pääosin Teknologian tutkimuskeskus VTT:n laskentamenetelmällä tuotettuun tietoon sekä puolustusvoimien suorittamiin selvityksiin. Laskentamenetelmässä käytetyt puolustusvoimien tutkien sijaintia ja niiden käyttämiä taajuuksia koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä. Jos tuulivoimahankkeella arvioidaan olevan huomattavia vaikutuksia aluevalvontajärjestelmän suorituskykyyn, puolustusvoimat vastustaa hankkeen toteuttamista. Vaikka lukumääräisesti suurin osa hankkeista on saanut positiivisen lausunnon tai kokonaan vapautettu tutkavaikutusten arviointimenettelystä, kielteiset lausunnot ovat koskeneet useita tuulivoimarakentamisen kannalta merkittävimpiä alueita etenkin Suomenlahden rannikolla sekä Perämeren alueella (erityisesti Raahen seudulla), jossa on myös ilmavoimien harjoituslentotoiminnan alueita.

Tuulivoimalla tuotetun sähkön tuotantotuki

Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetussa laissa (1396/2010), jäljempänä *tuotantotukilaki*, säädetään syöttötariffijärjestelmästä, johon voidaan hyväksyä säädetyt edellytykset täyttävät tuulivoimalat, biokaasuvoimalat, metsähakevoimalat ja puupolttoainevoimalat.

Syöttötariffijärjestelmässä sähkön tuottajalle, jonka voimalaitos on hyväksytty järjestelmään, maksetaan enintään kahdentoista vuoden ajan kolmen kuukauden sähkön markkinahinnan taikka päästöoikeuden markkinahinnan ja turpeen veron mukaan muuttuvaa tukea (*syöttötariffi*). Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä tuulivoimalassa maksetaan syöttötariffina tavoitehinnan ja kolmen kuukauden sähkön markkinahinnan erotus tuotetun sähkön määrän mukaisesti.

2.2 Nykytilan arviointi

Puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttamisen (muun muassa aluevalvonnan) turvaaminen ja tuulivoimarakentamisen yhteensovittaminen edellyttää ratkaisua kompensaation toteuttamiseksi. Kompensaatioratkaisu vaihtelee alueittain, koska olosuhteet alueella, alueelle suunnitellut tuulivoimalahankkeet, puolustusvoimien valvontajärjestelmät ja toiminnalliset tarpeet alueella vaihtelevat. Vastaavasti kompensaatioratkaisun kustannukset vaihtelevat alueittain ja voivat nousta jopa kymmeniin miljooniin euroihin. Kompensaatioratkaisun rahoitus on sen vuoksi myös tarpeen käsitellä ja ratkaista tapauskohtaisesti.

Puolustusvoimien ilmamaali- ja harjoituslentoalue sijaitsee Hailuodon, Lumijoen, Raahen, Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien alueella. Sen vuoksi näiden kuntien alueelle sijoittuvat tuulivoimalat haittaavat merkittävästi mainitun harjoitusalueen sekä valtion rajat ja lentotiedotusalueen rajat ylittävästä toiminnasta Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen (SopS 49/2011, VNA 588/2012) nojalla Ruotsin ja Suomen välillä perustetun harjoitusalueen valvontaa ja aluevalvontaa. Tuulivoimaloiden rakentaminen alueelle edellyttää ratkaisua, jossa aluevalvonnan ja puolustusvoimien harjoitustoiminnan tarpeet on otettu huomioon. Mainittujen kuntien alueella tämä tarkoittaa lisätutkan hankkimista, jolloin alueelle rakennettavat tuulivoimalat eivät enää aiheuttaisi haitta- tai häiriövaikutuksia aluevalvonnalle.

Tuulivoimaloita on kustannustehokasta rakentaa hyvätuulisille alueille. Tuulisuutta koskevissa mittauksissa Hailuodon, Lumijoen, Raahen, Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien muodostama alue on osoittautunut hyvätuuliseksi alueeksi, ja siksi sinne sijoittuu paljon tuulivoimahankkeita. Alueella on muutoinkin hyvät edellytykset tuulivoimarakentamiselle. Alueen kunnat ovat ottaneet tavoitteekseen houkutella alueelle tuulivoimatuotantoa ja edistäneet sitä muun muassa kaavoitusta ja luvitusta kehittämällä. Alueella on melko pitkälle kehitettyjä tuulivoimahankkeita määrä, joka vastaa noin viidennestä Suomen tuulivoimatavoitteesta vuodelle 2020, sekä vielä suurempi määrä varhaisemmassa kehitysvaiheessa olevia hankkeita.

Vastaava tilanne kuin Hailuodon, Lumijoen, Raahen, Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien muodostamalla alueella on mahdollisesti muillakin alueilla. Esimerkiksi Kaakkois-Suomi on hyvätuulista aluetta, jossa on paljon potentiaalia tuulivoimarakentamiselle. Kaakkois-Suomen aluevalvonnalle aiheutuisi kuitenkin haittaa ja häiriötä tuulivoimarakentamisesta. Toistaiseksi ei ole käytettävissä yksityiskohtaista tietoa siitä, miten Kaakkois-Suomessa tuulivoimaloiden aluevalvonnalle aiheuttamat haitat ja häiriöt saataisiin poistettua tai kompensoitua.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen nimetyillä tuulivoiman kompensaatioalueilla siten, että Suomen aluevalvonta, puolustusvoimien alueelliset toimintaedellytykset ja sotilasilmailu eivät vaarannu tai häiriinny. Tavoitteena on myös varmistaa tuulivoimarakentamisen takia tarvittavaa kompensaatioratkaisua vastaavan rahoituksen kerääminen tasapuolisesti asianomaisen tuulivoiman kompensaatioalueen tuulivoimarakentajilta. Lisäksi tavoitteena on jaksottaa maksujen kerääminen, että se ei suhteettomasti rasita tuulivoimarakentamista koskevaa investointia sen alkuvaiheessa.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Tuulivoiman kompensaatioalueista annettavassa laissa säädettäisiin tuulivoimarakentamisen edellytyksistä tällaisilla laissa erikseen nimetyillä alueilla. Laissa säädettäisiin myös nimetyltä kompensaatioalueelta kerättävän tuulivoimamaksun suuruudesta ja maksujen yhteenlasketusta enimmäismäärästä (*kompensaatiosumma*).

Alueen nimeäminen laissa tuulivoiman kompensaatioalueeksi edellyttäisi, että puolustusvoimat on laatinut alueelle kompensaa-

tioratkaisun, joka mahdollistaisi tuulivoimarakentamisen ja puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien (muun muassa aluevalvonnan) yhteensovittamisen. Tällainen alue olisi Perämeren tuulivoima-alue, joka sijaitsisi Hailuodon, Lumijoen, Raahen, Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien alue ja olisi noin 2 450 neliökilometrin suuruinen. Tarvittaessa lakia voitaisiin täydentää uusilla tuulivoiman kompensaatioalueilla.

Keskeinen ehdotus tuulivoimarakentamisen edellytysten parantamiseksi olisi sallia rakentaminen tuulivoiman kompensaatioalueella ilman että puolustusvoimat enää erikseen selvittää tuulivoimalan vaikutuksia. Rakentaminen olisi mahdollista myös, vaikka puolustusvoimat olisi antanut kielteisen lausunnon. Sähkön tuottajat, jotka rakentavat tuulivoimalan tällaiselle kompensaatioalueelle, olisivat velvollisia maksamaan tuulivoimamaksun. Tuulivoimamaksu olisi suoritettava viidessä erässä, jotka olisi mahdollista kuitata asianomaisessa tuulivoimalassa tuotetusta sähköstä maksettavasta syöttötariffista. Tuotantotukilaissa säädettäisiin tarkemmin kuittaamisesta. Jos tuulivoimamaksut ylittäisivät kompensaatiosumman eli niistä kertyisi enemmän kuin asianomaisen tuulivoiman kompensaatioalueen kompensaatioratkaisusta aiheutuu kustannuksia, palautettaisiin maksua sitä suorittaneille sähkön tuottajille.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset sähkön tuottajille

Perämeren tuulivoima-alueen perustaminen mahdollistaisi tuulivoimahankkeiden toteuttamisen hyvätuulisella alueella ilman että puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttaminen vaarantuisi. Sähkön tuottajille on kustannustehokkaampaa rakentaa tuulivoimaloita hyvätuuliselle alueelle, koska muun muassa tuotantotukilain mukainen syöttötariffi maksetaan tuotetun sähkön määrän mukaan.

Perämeren tuulivoima-alueella on vireillä runsaasti pitkälle kehitettyjä tuulivoimahankkeita, joihin sisältyy suunnitelmia yli 160 tuulivoimalan turbiinin rakentamisesta. Perämeren tuulivoima-alueen perustaminen merkitsi sen vuoksi myös, että hankkeiden valmistelukustannukset eivät jäisi tappioksi, kun hankkeiden toteuttaminen mahdollistetaan.

Sähkön tuottajille, jotka rakentavat tuulivoimalan laissa nimetylle tuulivoiman kompensaatioalueelle aiheutuisi lisäkustannuksia turbiinikohtaisesta tuulivoimamaksusta. Perämeren tuulivoima-alueella maksu olisi 50 000 euroa. Toisaalta sähkön tuottajan tuulivoimalan investointikustannuksia vähentäisi jonkin verran se, ettei puolustusvoimien selvitystä ja sen perusteella laadittua lausuntoa enää vaadita, mikä myös nopeuttaa prosessia.

4.2 Valtiontaloudelliset vaikutukset

Perämeren tuulivoima-alueen kompensaatioratkaisun kokonaiskustannukset valtion taloudelle ovat 18 500 000 euroa, josta 15 500 000 euroa on lisätutkan hankintaan ja asemapaikan perustamiseen liittyviä kustannuksia vuosina 2013—2015 ja 3 000 000 euroa elinkaarikustannuksia vuosina 2016—2045. Puolustusvoimien tutkahankintaa varten tehtävä menolisäys olisi vastaavasti 15 500 000 euroa sekä tutkan ylläpito- ja päivityskustannuksia varten tehtävä menolisäys 3 000 000 euroa.

Perämeren tuulivoima-alueella sähkön tuottajan olisi maksettava alueella sijaitsevista tuulivoimaloista turbiinikohtaisena tuulivoimamaksuna 50 000 euroa. Alueelle arvioidaan rakennettavan vuoteen 2020 mennessä 160—200 turbiinia sisältävää tuulivoimalaa. Tuulivoimamaksuista kertyisi vuoteen 2020 mennessä arviolta 8 000 000—10 000 000 euroa. Tuulivoimamaksujen yhteenlaskettu enimmäissumma, kompensaatiosumma, olisi 18 500 000 euroa.

4.3 Vuoden 2013 ensimmäinen lisätalousarvioesitys

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Vuoden 2013 ensimmäisessä lisätalousarvioesityksessä on momentille 27.10.18. (Puolustusmateriaalihankinnat) ehdotettu 15 500 000

euroa lisämäärärahaa tuulivoiman kehittämisestä Raahen seudulla aiheutuvan tutkakompensaatioratkaisun kustannuksiin. Määrärahasta 7 500 000 euroa on siirtoa työ- ja elinkeinoministeriön momentilta 32.60.40 (Energiatuki).

4.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Vaikutukset Energiamarkkinaviraston toimintaan

Energiamarkkinaviraston tehtävänä olisi kerätä sähkön tuottajilta tuulivoimamaksut ja hoitaa muut laissa säädetyt tehtävät. Tehtävien hoitaminen aiheuttaa jonkin verran lisäkustannuksia, mutta asia on hoidettavissa uudelleen kohdennuksella. Tehtävien hoitamisen ei arvioida edellyttävän henkilöresurssien lisäämistä, vaan on hoidettavissa tehtävien uudelleen järjestelyllä.

Vaikutukset puolustusvoimien toimintaan

Lisätutkan hankinnalla voidaan kompensoida tuulivoimaloiden aiheuttamat haitta- ja häiriövaikutukset puolustusvoimien valvontajärjestelmälle Perämeren tuulivoima-alueella. Ilman kyseistä kompensaatioratkaisua alueelle rakennettavat tuulivoimalat aiheuttaisivat merkittäviä haitta- ja häiriövaikutuksia alueella sijaitsevan ilmamaali- ja lentoharjoitusalueen ja Ruotsin ja Suomen välillä perustetun valtioiden rajat ylittävän harjoitusalueen valvonnalle sekä Suomen alueen valvonnalle. Lisätutka sijoitettaisiin alueelle siten, että Perämeren tuulivoima-alueelle rakennettavista tuulivoimaloista syntyneitä katvealueita voidaan valvoa.

Kompensaatioratkaisussa on arvioitu Perämeren tuulivoima-alueen tuulivoimarakentamisen vaikutukset puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttamismahdollisuuksiin sekä normaali- että poikkeusoloissa. Ratkaisussa otetaan huomioon maanpuolustuksen tarpeet ja turvataan Suomen alueen valvonta sekä riittävät alueelliset edellytykset puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoiminnalle ja sotilasilmailulle. Jatkossa tuulivoimalan rakentaminen Perämeren tuulivoima-alueelle ei enää edellyttäisi puolustusvoimien selvitystä ja sen perusteella laadittua lausuntoa, mikä vähentäisi vastaavasti resurssitarpeita asianomaisen alueen osalta.

4.5 Muut vaikutukset

Uusiutuvan energian tavoite

Perämeren tuulivoima-alueella on runsaasti melko pitkälle kehitettyjä tuulivoimahankkeita, joihin sisältyvien noin 160 tuulivoimalan turbiinien yhteenlaskettu nimellisteho olisi yli 400 megavolttiampeeria. Näiden tuulivoimaloiden tuottama sähkö olisi vuonna 2020 arviolta yli 1 terawattituntia eli lähes viidennes energia- ja ilmastostrategian mukaisesta tuulivoiman 6 terawattitunnin tavoitteesta vuonna 2020.

Lisäksi Perämeren tuulivoima-alueella on suuri määrä varhaisemmassa kehitysvaiheessa olevia tuulivoimahankkeita. Mahdollista on, että alueelle rakennettaisiin jopa yli 700 megavolttiampeeria tuulivoimakapasiteettia, jolloin alueen tuulivoimaloiden sähkön tuotanto olisi jopa 2 terawattituntia.

Alueelliset vaikutukset

Perämeren tuulivoima-alueen kunnille (Hailuoto, Lumijoki, Raahe, Siikajoki ja Pyhäjoki) alueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden toteutumisella olisi suuri alueta-loudellinen merkitys. Alueen kunnat tavoittelevat tuulivoiman myötä noin 1,5 miljardin euron investointeja.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu puolustusministeriötä, valtiovarainministeriötä, puolustusvoimia, Energiamarkkinavirastoa, Energiateollisuus ry:tä, Suomen Tuulivoimayhdistys ry:tä ja Teknologian tutkimuskeskus VTT:tä.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, puolustusvoimilta, Energiamarkkinavirastolta, Energiateollisuus ry:ltä, Suomen Tuulivoimayhdistys ry:ltä,

Raahen kaupungilta, Siikajoen kunnalta, Pohjois-Pohjanmaan liitolta ja Raahen seutukunnan kehittämiskeskukselta. Lausuntopyyntö lähetettiin 21 päivänä maaliskuuta 2013, ja lausuntoaika päättyi 12 päivänä huhtikuuta 2013. Lausuntoja annettiin yhteensä 14, ja niistä on laadittu tiivistelmä (www.tem.fi/).

Lausunnoissa esitettyjä säädösehdotuksia pidettiin tarpeellisena ja toivottiin lakien voimaan saattamista mahdollisimman nopealla aikataululla. Oikeusministeriö, puolustusministeriö ja ympäristöministeriö esittivät säädösteknisiä korjauksia. Energiateollisuus ry ja Suomen Tuulivoimayhdistys ry painottivat valtion aktiivisia toimenpiteitä kompensaatioratkaisun toteuttamiseksi kiireellisellä aikataululla ja pitivät tärkeänä, että tuulivoimamaksu kohdistetaan lakiehdotuksessa nimetyllä tuulivoiman kompensaatioalueella toteutettaviin tuulivoimahankkeisiin.

Lausuntojen perusteella ministeriöiden esittämät säädöstekniset korjaukset on otettu huomioon.

Perämeren tuulivoima-alueelta perittävän tuulivoimamaksun suuruudesta on erikseen neuvoteltu valtiovarainministeriön kanssa ja selvitetty alueella toimivien tuulivoimahankekehittäjien kantaa siihen.

Energiateollisuus ry:n toimeksiannosta on valmisteltu Perämeren tuulivoima-alueen tuulivoimahankekehittäjiä koskeva sitoumus. Alueen yhdeksän hankekehittäjää on antanut sitoumuksensa, ja näillä hankekehittäjillä on alueella vireillä yhteensä noin 300 turbiinia sisältävää tuulivoimalaa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki tuulivoiman kompensaatioalueista

1 §. *Lain soveltamisala.* Tuulivoimaloiden rakentamisen edistämiseksi alueille, joissa niistä on haittaa puolustusvoimien lakisääteisille tehtäville (muun muassa aluevalvonnalle), laissa säädettäisiin tuulivoiman kompensaatioalueista, tuulivoimaloiden rakentamisesta niille ja alueilla sijaitsevista tuulivoimaloista valtiolle perittävistä maksuista.

2 §. *Viranomaiset ja niiden tehtävät.* Työ- ja elinkeinoministeriö vastaisi 1 momentin mukaisesti lain soveltamisalaan kuuluvasta yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä. Energiamarkkinavirasto hoitaisi 2 momentin nojalla sille laissa säädetyt tehtävät. Keskeisimpiä tehtäviä olisivat tuulivoimamaksun periminen ja siihen liittyvät toimenpiteet.

3 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt keskeiset käsitteet.

Pykälän 1 kohdan nojalla tuulivoimalalla tarkoitettaisiin tuotantotukilaissa tarkoitettua tuulivoimalaa. Tuulivoimala on määritelty tuotantotukilain 5 §:n 2 kohdassa. Tuotantotukilakia sovelletaan määritelmän mukaisiin tuulivoimaloihin, jotka täyttävät tuotantotukilain 9 §:ssä säädetyt edellytykset.

Pykälän 2 kohdan nojalla sähkön tuottajalla tarkoitettaisiin tuotantotukilain 5 §:n 12 kohdassa tarkoitettua sähkön tuottajaa. Kyseessä olisi luonnollinen tai oikeushenkilö, jonka hallinnassa on tuulivoimala.

Pykälän 3 kohdan nojalla tuulivoimamaksulla tarkoitettaisiin tuulivoiman kompensaatioalueelta kerättävää turbiinikohtaista maksua. Perämeren tuulivoima-alueen tuulivoimamaksun suuruudesta säädettäisiin 8 §:ssä. Jos lain muutoksella perustettaisiin uusi tuulivoiman kompensaatioalue, säädettäisiin laissa myös asianomaisen alueen tuulivoimamaksun suuruudesta. Tuulivoimamaksut voivat vaihdella alueittain muun muassa sen mukaan, mitkä ovat kompensaatioratkaisun kustannukset.

Pykälän 4 kohdan nojalla kompensaatiosummalla tarkoitettaisiin tuulivoiman kompensaatioalueelta kerättävien turbiinikohtaisten tuulivoimamaksujen enimmäismäärää. Kun kompensaatiosumma olisi saatu kerättyä, ryhdyttäisiin 7 §:n mukaisesti palauttamaan tuulivoimamaksua. Perämeren tuulivoima-alueen kompensaatiosumman suuruudesta säädettäisiin 8 §:ssä. Jos lain muutoksella perustettaisiin uusi tuulivoiman kompensaatioalue, säädettäisiin laissa myös asianomaisen alueen kompensaatiosummasta. Kompensaatiosumma voi vaihdella alueittain muun muassa sen mukaan, mitkä ovat kompensaatioratkaisun kustannukset.

4 §. *Tuulivoimalan rakentaminen tuulivoiman kompensaatioalueelle.* Pykälän 1 momentin nojalla tuulivoiman kompensaatioalueella tuulivoimalan rakentaminen ja käyttöön otto ei enää edellyttäisi, että puolustusvoimat on selvittänyt tuulivoimalan vaikutukset Suomen aluevalvontaan, puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin ja sotilasilmailuun. Puolustusvoimien selvitys ja sen perusteella laadittava lausunto ei enää olisi tarpeen, koska tuulivoiman kompensaatioalueella puolustusvoimien valvontajärjestelmää on kehitetty aluevalvonnan ja muiden puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien kannalta tarpeellisilla teknisillä tai muilla ratkaisuilla (kompensaatioratkaisu). Vastaavasti puolustusvoimien aiemmin antama kielteinen lausunto ei enää olisi esteenä tuulivoimalan rakentamiselle ja käyttöön otolle alueella. Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa voitaisiin myöntää alueelle suunnitellulle tuulivoimalalle, eikä jatkossa enää tarvittaisi asiasta puolustusvoimien selvitystä ja sen perusteella laadittavaa lausuntoa.

Tuulivoiman kompensaatioalueen ulkopuolella edellytetään, että puolustusvoimat selvittää tuulivoimalan rakentamisen ja käyttöön oton hyväksyttävyyden aluevalvonnan,

puolustusvoimien alueellisten toimintaedellytysten ja sotilasilmailun kannalta sekä antaa asiasta lausunnon.

Pykälän 2 momentin nojalla Perämeren tuulivoima-alue olisi laissa tarkoitettu tuulivoiman kompensaatioalue. Myöhemmin lakia olisi mahdollista tarvittaessa täydentää uusilla tuulivoiman kompensaatioalueilla. Edellytyksenä tälle on, että puolustusvoimat on laatinut alueelle kompensaatioratkaisun, jonka mukaisesti tuulivoimaloista ei aiheudu häiriötä puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien hoitamiselle (muun muassa aluevalvonnalle).

5 §. *Maksuvelvollisuus.* Pykälän 1 momentin nojalla tuulivoimamaksu perittäisiin sähkön tuottajalta, jonka hallinnassa on tuulivoimala tuulivoiman kompensaatioalueella.

Pykälän 2 momentin nojalla sähkön tuottajan olisi tehtävä ilmoitus Energiamarkkinavirastolle ennen tuulivoimalan kaupalliseen käyttöön ottamista. Ilmoitukseen tulisi sisältyä tiedot tuulivoimalan turbiinien määrästä. Ilmoitus voisi sisältyä sähkön tuottajan tuotantotukilain nojalla tekemään hakemukseen tuulivoimalan syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä varten. Tuotantotukilain 14 §:n nojalla tämä hakemus on tehtävä ennen kuin tuulivoimala otetaan kaupalliseen käyttöön.

Maksuvelvollisuuteen ei vaikuttaisi se, että tuulivoimala on 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen esimerkiksi ajoittain pois käytöstä.

6 §. *Tuulivoimamaksun suorittaminen.* Pykälän 1 momentin nojalla tuulivoimamaksu olisi suoritettava viidessä erässä. Kukin erä olisi 20 prosenttia maksusta eli Perämeren tuulivoima-alueella 10 000 euroa.

Pykälän 1 momentin nojalla ensimmäinen erä olisi maksettava kuuden kuukauden kuluessa siitä kun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty. Muut erät olisi maksettava seuraavina kalenterivuosina viimeistään 30 päivänä kesäkuuta.

Pykälän 2 momentin nojalla erät maksettaisiin Energiamarkkinavirastolle. Energiamarkkinavirasto voisi kuitata erän asianomaisessa tuulivoimalassa tuotetusta sähköstä maksettavasta syöttötariffista. Asiasta säädettäisiin tarkemmin tuotantotukilain 54 §:n 2 momentissa.

Pykälän 3 momentin nojalla Energiamarkkinavirasto tekisi maksuvelvolliselle osoitetun päätöksen erän maksamisesta viimeistään 30 päivää ennen eräpäivää.

7 §. *Tuulivoimamaksun palauttaminen.* Pykälän 1 momentin nojalla tuulivoimamaksua palautettaisiin sitä suorittaneille sähkön tuottajille, jos alueelta kerätyt maksut ylittävät kompensaatiosumman. Perämeren tuulivoima-aluetta koskeva kompensaatiosumma olisi 8 §:n 2 momentin nojalla 18 500 000 euroa. Alueelle rakennettavissa tuulivoimaloissa tulisi olla 370 turbiinia, jotta 8 §:n 2 momentissa säädetyn tuulivoimamaksun (50 000 euroa) perusteella kertyisi mainittu kompensaatiosumma.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin palauttamista koskevasta menettelystä. Suoritettua tuulivoimamaksua palautettaisiin viimeistään palautusperusteen syntymistä seuraavana kalenterivuonna. Tämän mukaisesti palauttaminen tapahtuisi viimeistään seuraavana kalenterivuonna sen jälkeen kun kerätyt tuulivoimamaksut ovat ylittäneet kompensaatiosumman.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös palautuksen määrästä. Palautuksen määrä olisi se summa, joka vastaa sähkön tuottajan suorittaman tuulivoimamaksun perusteella määräytyvää osuutta kompensaatiosumman ylittävästä tuulivoimamaksujen kertymästä. Perämeren tuulivoima-alueella 18 500 000 euron kompensaatiosumman ylittävä tuulivoimamaksujen kertymä palautettaisiin sähkön tuottajille samassa suhteessa, joka vastaa niiden maksamaa osuutta kompensaatiosumman ylittävästä kertymästä. Palautukselle maksettaisiin korkoa veronkantolain (609/2005) 22 §:ssä säädetyn korkokannan mukaan.

Pykälän 3 momentin nojalla Energiamarkkinavirasto tekisi sähkön tuottajalle osoitetun päätöksen palautuksen määrästä ja maksaisi palautuksen sähkön tuottajan ilmoittamalle pankkitilille tai maksuosoituksena.

8 §. *Perämeren tuulivoima-alue.* Pykälän 1 momentin nojalla Perämeren tuulivoima-alue olisi noin 2 425 neliökilometrin suuruinen alue, joka sijaitsee Hailuodon, Lumijoen, Raahen, Siikajoen ja Pyhäjoen kunnissa. Lain liitteessä 1 olevassa kartassa olisi tarkennettu alueen rajat ja koordinaatit. Kart-

taan merkityn kaarevan rajaosuuden pituus on 15 kilometriä ja keskipiste LAT 64° 40' 12" ja LON 25° 8' 51".

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Perämeren tuulivoima-aluetta koskevan tuulivoimamaksun suuruudeksi 50 000 euroa. Tuulivoimamaksu olisi maksettava jokaisesta alueelle rakennettavasta tuulivoimalan turbiinista, jollei 3 momentissa muuta säädetä. Käytännössä maksu kohdistuisi tuotantotukilain mukaiseen syöttötariffijärjestelmään hyväksyttäviin tuulivoimaloihin niiden turbiinien mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa Perämeren tuulivoima-alueen kompensaatiosummaksi säädettäisiin 18 500 000 euroa. Jos tuulivoimamaksut ylittäisivät tämän kompensaatiosumman, palautettaisiin tuulivoimamaksua 7 §:n mukaisesti. Kun tuulivoimamaksu on 50 000, edellyttäisi kompensaatiosumman ylittyminen, että alueella rakennettavissa tuulivoimaloissa olisi yhteensä yli 370 turbiinia.

Pykälän 3 momentin nojalla Perämeren tuulivoima-alueella ei perittäisi tuulivoimamaksua, jos puolustusvoimat on ennen lain voimaantuloa antanut lausunnon, jonka mukaan tuulivoimalan rakentamiselle ei ole estettä. Maksuvelvollisuutta ei myöskään olisi, jos tuulivoimala on lain voimaan tullessa kaupallisessa käytössä alueella.

Jos lakia täydennettäisiin myöhemmin uusilla tuulivoiman kompensaatioalueilla, tarkoituksena olisi lähtökohtaisesti noudattaa 3 momentin mukaisia periaatteita. Asiasta säädettäisiin tarkemmin muutoslaissa.

9 §. *Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi*. Pykälään sisältyisi normaali verotuksen toimittamisen kannalta välttämätön säännös maksun oikaisusta maksuvelvollisen hyväksi.

10 §. *Oikaisu maksunsaajan hyväksi*. Pykälään sisältyisi normaali verotuksen toimittamisen kannalta välttämätön säännös maksun oikaisusta maksunsaajan hyväksi.

11 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin oikaisuvaatimuksen tekemisestä. Energiamarkkinaviraston 6 ja 7 §:n nojalla tekemään päätökseen haettaisiin oikaisua Energiamarkkinavirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään tarkemmin hallintolaissa (434/2003).

Pykälän 2 momentin nojalla Energiamarkkinaviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen olisi mahdollista vasta oikaisuvaatimusmenettelyn jälkeen.

Pykälän 3 momentin nojalla muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätökseen olisi mahdollista vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

12 §. *Maksujen perintä.* Pykälän nojalla tuulivoimamaksu sekä muut lain mukaiset maksut ja kustannukset olisivat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisessä noudatettaisiin, mitä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

13 §. *Voimaantulo.* Pykälän 1 momentissa olisi tavanomainen voimaantulosäännös.

Pykälän 2 momentin nojalla Perämeren tuulivoima-alueella tuulivoimalan saisi ottaa käyttöön 1 päivästä tammikuuta 2014. Tämä rajoitus koskee sekä koekäyttöä että kaupallista käyttöä. Tuulivoimalan rakentaminen olisi kuitenkin 4 §:n nojalla mahdollista aloittaa heti lain tultua voimaan, vaikka puolustusvoimien selvityksen perusteella antama lausunto olisi kielteinen tai se puuttuisi. Pykälän 2 momentin rajoitusta ei sovellettaisi 8 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin tuulivoimaloihin.

1.2 Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta

Tuotantotukilain 54 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka nojalla Energiamarkkinavirasto voisi päättää, että sähkön tuottajalle maksettavasta syöttötariffista kuitattaisiin tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain nojalla suoritettavan tuulivoimamaksun erä. Energiamarkkinaviraston tulisi ilmoittaa toimitetusta kuittauksesta sähkön tuottajalle.

Tuulivoimamaksun suorittamisesta säädettäisiin tarkemmin tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain 6 §:ssä.

2 Voimaantulo

Laki tuulivoiman kompensaatioalueista ja laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n

muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

Ehdotettujen siirtymäsäännösten nojalla Perämeren tuulivoima-alueella voisi tuulivoimalan ottaa käyttöön 1 päivästä tammikuuta 2014, mutta puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen perustuva este rakentamiselle poistuisi välittömästi lain tultua voimaan.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Sähkön tuottaja, jonka hallinnassa on tuulivoimala tuulivoiman kompensaatioalueella, olisi tuulivoiman kompensaatioalueista annettavaan lakiin ehdotetun 5 §:n nojalla velvollinen maksamaan tuulivoimamaksun.

Tuulivoimamaksut eivät ole perustuslain 81 §:n 2 momentissa tarkoitetulle valtion maksulle ominaisia korvauksia tai vastikkeita julkisen vallan palvelusta tai muusta vastaavasta suoritteesta. Sääntelyä on arvioitava perustuslain 81 §:n 1 momentin kannalta. Valtion verosta säädetään sen mukaan lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Verolaista tulee ilmetä yksiselitteisesti verovelvollisuuden piiri. Lain säännösten tulee myös olla sillä tavoin tarkkoja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua (esimerkiksi PeVL 36/2005 vp ja PeVL 17/2007 vp).

Ehdotetussa 5 §:ssä säädettäisiin verovelvollisuuden perusteista ja verovelvollisuuden piiristä ja 8 §:ssä veron suuruuden perusteista Perämeren tuulivoima-alueella yksiselitteisesti. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta ehdotetut 9—11 § ovat keskeisiä. Energiamarkkinavirasto harkintavalta olisi 5—8 §:n nojalla sidottua. Ehdotetun lain voidaan katsoa täyttävän verolaille asetetut vaatimukset.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tuulivoiman kompensaatioalueista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään tuulivoiman kompensaatioalueista, tuulivoimaloiden rakentamisesta niille ja alueilla sijaitsevista tuulivoimaloista valtiolle perittävistä maksuista.

2 §

Viranomaiset ja niiden tehtävät

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

Energiamarkkinavirasto perii tässä laissa tarkoitetut maksut ja hoitaa muut tässä laissa säädetyt tehtävät.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tuulivoimalalla* uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetussa laissa (1396/2010), jäljempänä *tuotantotukilaki*, tarkoitettua tuulivoimalaa;

2) *sähkön tuottajalla* tuotantotukilaissa tarkoitettua sähkön tuottajaa;

3) *tuulivoimamaksulla* tuulivoiman kompensaatioalueelta kerättävää turbiinikohtaista maksua;

4) *kompensaatiosummalla* tuulivoiman kompensaatioalueelta kerättävien tuulivoimamaksujen enimmäismäärää.

4 §

Tuulivoimalan rakentaminen tuulivoiman kompensaatioalueelle

Tuulivoiman kompensaatioalueella puolustusvoimien valvontajärjestelmää on kehitetty teknisillä tai muilla ratkaisuilla siten, että tuulivoimalan rakentaminen ja käyttöön otto alueella ei edellytä, että puolustusvoimat selvittää enää erikseen tuulivoimalan vaikutuksia Suomen aluevalvontaan, puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin ja sotilasilmailuun.

Perämeren tuulivoima-alue on tässä laissa tarkoitettu tuulivoiman kompensaatioalue.

5 §

Maksuvelvollisuus

Tuulivoimamaksun on velvollinen maksamaan sähkön tuottaja, jonka hallinnassa on tuulivoimala tuulivoiman kompensaatioalueella.

Sähkön tuottajan on tehtävä ilmoitus Energiamarkkinavirastolle ennen tuulivoimalan kaupalliseen käyttöön ottamista. Ilmoitukseen tulee sisältyä tiedot tuulivoimalan turbiinien määrästä. Ilmoitusta ei ole tarpeen tehdä erikseen, jos sähkön tuottaja tekee tuotantotukilain nojalla hakemuksen tuulivoima-

lan syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä varten.

6 §

Tuulivoimamaksun suorittaminen

Tuulivoimamaksu suoritetaan viidessä erässä, joista kukin on 20 prosenttia maksusta. Ensimmäinen erä erääntyy maksettavaksi kuuden kuukauden kuluessa siitä kun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty. Toinen erä erääntyy maksettavaksi ensimmäisen erän maksamista seuraavan kalenterivuoden 30 päivänä kesäkuuta ja muut erät vastaavana ajankohtana seuraavina kalenterivuosina.

Erät maksetaan Energiamarkkinavirastolle. Energiamarkkinavirasto voi kuitata erän asianomaisessa tuulivoimalassa tuotetusta sähköstä maksettavasta syöttötariffista sen mukaan kuin tuotantotukilaissa tarkemmin säädetään.

Energiamarkkinavirasto tekee maksuvelvolliselle osoitetun päätöksen erän maksamisesta viimeistään 30 päivää ennen 1 momentissa säädettyä eräpäivää.

7 §

Tuulivoimamaksun palauttaminen

Tuulivoiman kompensaatioaluetta koskevaa tuulivoimamaksua palautetaan, jos alueelta kerätyt maksut ylittävät kompensaatiosumman.

Suoritettua tuulivoimamaksua palautetaan viimeistään palautusperusteen syntymistä seuraavana kalenterivuonna. Palautuksen määrä on se summa, joka vastaa sähkön tuottajan suorittaman tuulivoimamaksun perusteella määräytyvää osuutta kompensaatiosumman ylittävästä tuulivoimamaksujen kertymästä. Palautukselle maksetaan korkoa siten kuin veronkantolain (609/2005) 22 §:ssä säädetään.

Energiamarkkinavirasto tekee sähkön tuottajalle päätöksen palautuksen määrästä ja maksaa palautuksen sähkön tuottajan ilmoittamalle pankkitilille tai maksuosoituksena.

8 §

Perämeren tuulivoima-alue

Perämeren tuulivoima-alueeseen kuuluu noin 2 425 neliökilometrin suuruinen alue, joka sijaitsee Hailuodon, Lumijoen, Raahen, Siikajoen ja Pyhäjoen kunnissa. Alueen rajat ja koordinaatit on merkitty tämän lain liitteenä 1 olevaan karttaan.

Perämeren tuulivoima-alueella tuulivoimamaksu on 50 000 euroa ja kompensaatiosumma 18 500 000 euroa.

Perämeren tuulivoima-alueella ei peritä tuulivoimamaksua, jos:

1) puolustusvoimien ennen tämän lain voimaantuloa antaman lausunnon mukaan tuulivoimalan rakentamiselle ei ole estettä; tai

2) tuulivoimala oli tämän lain voimaantullessa kaupallisessa käytössä.

9 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on virheen johdosta määrätty liikaa maksua tai palautettu liian vähän, maksupäätös on oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa maksuerän määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

10 §

Oikaisu maksunsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, ettei asiaa ole joltakin osalta tutkittu, jäänyt määräämättä säädetty tuulivoimamaksu tai osa siitä maksuvelvollisen sitä aiheuttamatta, maksupäätös on oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksunsaajan hyväksi voidaan tehdä vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin maksu tai osa siitä määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

11 §

Muutoksenhaku

Tuulivoimamaksun erän suuruutta koskevaan 6 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ja palautuksen määrää koskevaan 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Energiamarkkinavirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

12 §

Maksujen perintä

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Perämeren tuulivoima-alueella saa 4 §:n nojalla ottaa tuulivoimalan käyttöön 1 päivästä tammikuuta 2014, jollei kyse ole 8 §:n 3 momentissa tarkoitetusta tuulivoimalasta.

2.

Laki

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 54 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

54 §

Kuittaus

— — — — — — — — — — — — — —

Energiamarkkinavirasto voi päättää, että 29 §:n mukaisesti maksettavasta syöttötariffista kuitataan tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain (/20) nojalla suoritettavan tuulivoimamaksun erä. Energiamarkkinavirasto ilmoittaa toimitetusta kuittauksesta sähkön tuottajalle.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Työministeri *Lauri Ihalainen*

Liite 1
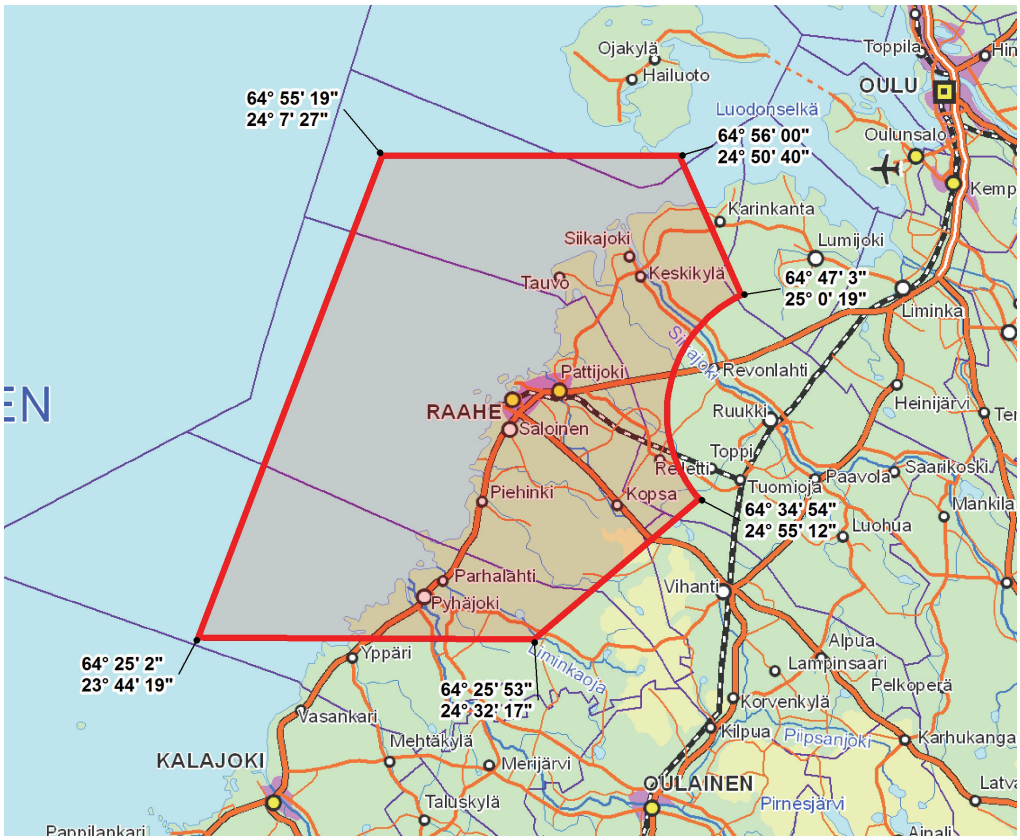
PERÄMEREN TUULIVOIMA-ALUE